

Udir anbefaler tiltak for å styrke barnehage- og skolemiljø

For å styrke barnehage- og skolemiljø og arbeidet mot mobbing, kommer Utdanningsdirektoratet nå med forslag til kompetansetiltak rettet mot barnehager, skoler og kommuner.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 11.01.2024

Anbefalingen innebærer å gi tydeligere nasjonale råd, prøve ut ressursteam for arbeid med trygt og godt barnehage- og skolemiljø, og å gi statsforvalterne en tydeligere rolle i å støtte kommunene i deres arbeid.

Les hele svaret på oppdraget her

[Trygt og godt barnehage- og skolemiljø - svar på oppdrag 2022-041](#)

– Alle barn skal oppleve å være en del av et trygt og inkluderende fellesskap. Et trygt og godt miljø er grunnleggende for å lære og trives i barnehagen og på skolen. De aller fleste elever oppgir at de har et godt læringsmiljø og trives på skolen, men mobbetallene øker og stadig flere oppgir at de ikke er motiverte for skolearbeid. Derfor foreslår vi nå tiltak for å styrke og samordne arbeidet med barnehage- og skolemiljø, sier direktør i Udir, Morten Rosenkvist.

Utdanningsdirektoratet anbefaler i et oppdragssvar til Kunnskapsdepartementet blant annet å:

- gi tydeligere nasjonale råd om hvordan det kan arbeides godt med barnehage- og skolemiljø
- prøve ut lokale eller regionale ressursteam for arbeid med trygt og godt barnehage- og skolemiljø
- gi statsforvalterne en tydeligere rolle i å støtte og veilede barnehager, skoler og kommuner
- gjøre bedre kjent og videreutvikle nasjonale støtteressurser for å styrke barnehage- og skolemiljø

– Vi har allerede flere gode støtteressurser og kompetansetiltak til barnehager, skoler og kommuner for å arbeide med barnehage- og skolemiljø. Men vi ser at det er behov for å gjøre dem bedre kjent, komme med enda tydeligere råd, og å gi bedre støtte til kommunene i dette arbeidet. Det er vi nå i gang med, sier Morten Rosenkvist.

Skal videreutvikle digitale støtteressurser og gjøre dem bedre kjent

Erfaring har vist at gode kollektive prosesser er viktig i det systematiske arbeidet for å sikre et godt barnehage- og skolemiljø. Udir har utviklet en rekke digitale ressurser som skal støtte kollektiv læring og kompetanseutvikling i barnehage og skole. Her finnes støtte til å utvikle egen kompetanse om trygt og godt barnehage- og skolemiljø, hvordan skape en inkluderende kultur, legge til rette for medvirkning for barn og elever, og sikre et godt samarbeid med hjemmet. Ressursene er gratis tilgjengelig.

Udir foreslår å videreutvikle støtteressursene med eksempler på god praksis, gi mulighet for å øve, og vise hvordan tiltakene kan brukes fleksibelt og sammen med andre tiltak. Støtteressurser og tiltak må også gjøres bedre kjent i barnehager og skoler, og alle ansattgrupper i barnehage og skole bør ta del i nødvendig kompetanseutvikling. Vi vet også at de som lykkes best i å jobbe systematisk med godt barnehage- og skolemiljø, er der hvor ledelse lokalt tar eierskap til utfordringene. Det er derfor viktig at virkemidlene er godt kjent både hos kommuner, barnehager og skoler.

Skal gi tydelige nasjonale råd

Udir skal utarbeide enda tydeligere nasjonale råd til barnehager og skoler i arbeidet med et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. I dag gir direktoratet støtte til hvordan følge opp en skolemiljøsak, hvordan dokumentere saken, og eksempler på relevante tiltak. Flere tydelige nasjonale råd kan øke profesjonaliteten til ansatte i barnehager og skoler, og gi økt trygghet i den pedagogiske praksisen for hver enkelt.

Vil prøve ut ressursteam

Udir foreslår å etablere en pilot for å prøve ut ressursteam i kommunene. Ressursteamene kan bestå av pedagogisk personale, helsesykepleier, PP-tjeneste, miljøarbeidere og andre i laget rundt barn og elever. Ressursteamet skal støtte og veilede ledere og ansatte i barnehager og skoler med å fremme et trygt og godt miljø i tråd med regelverket. Kommunene er forskjellige og har ulike behov. Derfor er det viktig at de kan prøve ut ulike løsninger å organisere ressursteam på, før det eventuelt blir et permanent tiltak.

Vil gi statsforvalterne en tydeligere rolle

Udir foreslår at statsforvalterne får en tydeligere rolle i det forebyggende arbeidet med trygt og godt barnehage- og skolemiljø, både knyttet til lokal kompetanseutvikling og økt lederstøtte. Tiltaket gir statsforvalterne mulighet til å komme tidlig inn, slik at saker kan løses på et lavest mulig nivå. I styringsdialogen med statsforvalterne prioriterer direktoratet arbeidet med barnehage- og skolemiljø, både med hensyn til regelverksetterlevelse og kompetanseutvikling.

Få ny og oppdatert kunnskap

Det har vært gjennomført store endringer i barnehage og skole de siste årene. Dagens samfunn har også endret seg de siste ti-årene, og det påvirker barn, elever og foreldres forventninger til barnehage og skole. Det er nødvendig å se helhetlig på barn og elevers oppvekstmiljø, og hvordan faktorer rundt påvirker det som skjer i barnehage og skole. Udir foreslår å etablere et bredt kunnskapsgrunnlag som skal ligge til grunn for å fatte beslutninger, gi råd og sette inn egnede tiltak for gode barnehage- og skolemiljø.

– Statlige kompetansetiltak er et viktig bidrag i arbeidet med å utvikle et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Viktigste er likevel det langsiktige systematiske arbeidet i hver enkelt kommune, barnehage og skole, understreker Morten Rosenkvist.